

Justitsministeriet
Lovafdelingen

DATO 31. oktober 2008

JOURNAL NR.

RA-2007-120-0037

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: RJE/KT

+ bilag

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00

FAX 33 43 67 10

Anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation i 2007

1. Indledning

1.1. Lovgrundlag

Ved lov nr. 1561 af 20. december 2006 om ændring af retsplejeloven blev der gennemført en række ændringer af retsplejelovens regler om varetægtsfængsling i isolation, herunder en nedsættelse af de tidsmæssige grænser for isolation og en skærpelse af betingelserne for at fravige den almindelige tidsmæssige overgrænse for isolation. Samtidig blev den hidtil gældende administrativt fastsatte forelæggelsesordning vedrørende isolationsfængslinger, der strækker sig ud over den almindelige tidsmæssige overgrænse, lovfæstet. Formålet med ændringerne er at begrænse antallet og varigheden af varetægtsfængslinger i isolation. Loven trådte i kraft den 1. januar 2007.

Reglerne om den tidsmæssige begrænsning af anvendelsen af isolation i 2007 fremgår af bestemmelsen i retsplejelovens § 770 c, der har følgende ordlyd:

”§ 770 c. Hvis sigtelsen angår en lovovertrædelse, som efter loven ikke kan medføre fængsel i 4 år, må isolation ikke finde sted i et sammenhængende tidsrum på mere end 14 dage.

Stk. 2. Hvis sigtelsen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan medføre fængsel i 4 år eller derover, men ikke fængsel i 6 år, må isolation ikke finde sted i et sammenhængende tidsrum på mere end 4 uger.

Stk. 3. Hvis sigtelsen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover, må isolation ikke finde sted i et sammenhængende tidsrum på mere end 8 uger. Retten kan dog undtagelsesvis tillade, at

en isolation udstrækkes ud over 8 uger, hvis afgørende hensyn til forfølgningen gør fortsat isolation påkrævet, uanset den tid arrestanten hidtil har været isoleret, og lovovertrædelsen kan ventes at ville medføre straf af fængsel i mindst 2 år.

Stk. 4. Isolation må ikke finde sted i et sammenhængende tidsrum på mere end 6 måneder, medmindre sigtelsen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitler 12 og 13 eller en overtrædelse af straffelovens §§ 191 eller 237.

Stk. 5. Hvis arrestanten er under 18 år, må isolation ikke finde sted i et sammenhængende tidsrum på mere end 4 uger, medmindre sigtelsen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitler 12 og 13.”

Nye tidsgrænser for isolation

RIGSADVOKATEN

Den ufravigelige grænse for isolation for sigtelser angående lovovertrædelser, der efter loven ikke kan medføre fængsel i 4 år, er ved lovændringen nedsat fra 4 uger til 14 dage, mens den for sigtelser angående lovovertrædelser, der efter loven kan medføre fængsel i 4 år eller derover, men ikke fængsel i 6 år, er nedsat fra 8 til 4 uger.

SIDE 2

Den almindelige fravigelige grænse for isolation for sigtelser angående lovovertrædelser, som efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover, er nedsat fra 3 måneder til 8 uger.

Den hidtil gældende ufravigelige grænse på 8 uger for isolation af unge under 18 år er ændret til en fravigelig grænse på 4 uger. Grænsen kan fraviges, hvis sigtelsen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitler 12 (forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed) og 13 (forbrydelser mod statsforfatningen, terrorisme mv.).

Skærpede betingelser for fravigelse af tidsmæssige grænser for isolation

Betingelserne for undtagelsesvist at opretholde isolation ud over den almindelige grænse på 8 uger er skærpet, blandt andet således at der nu stilles krav om, at den lovovertrædelse, der begrundet varetægtsfængsling i isolation, kan ventes at ville medføre fængsel i mindst 2 år, jf. retsplejelovens § 770 c, stk. 3. Isolation vil i intet tilfælde kunne opretholdes i et sammenhængende tidsrum på mere end 6 måneder, medmindre sigtelsen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitler 12 og 13 eller en overtrædelse af § 191 (narkotikakriminalitet) eller § 237 (drab), jf. retsplejelovens § 770 c, stk. 4.

Lovfæstning af forelæggelsesordningen

Med henblik på at sikre en restriktiv og ensartet praksis for dispensationer fra den fravigelige frist på 8 uger, hvor arrestanten er over 18 år, eller ud over 4 uger, hvor arrestanten er under 18 år, blev den administrative forelæggelsesordning, der blev fastlagt ved Rigsadvokatens Meddelelse nr. 2/2000, opretholdt og lovfæstet, jf. retsplejelovens § 770 d, stk. 3. En isolationsfængsling kan således ikke forlænges ud over 8

uger, hvor arrestanten er over 18 år gammel, eller ud over 4 uger, hvor arrestanten er under 18 år, medmindre Rigsadvokatens godkendelse foreligger.

1.2 Indberetningsordning

I forarbejderne til lov nr. 428 af 31. maj 2000 om ændring af retsplejeloven og straffeloven (varetægtsfængsling i isolation mv.) tilkendegav Justitsministeriet, at man løbende ville følge udviklingen i antallet og varigheden af varetægtsfængslinger i isolation.

RIGSADVOKATEN

På den baggrund redegjorde jeg ved skrivelser til Justitsministeriet af 30. september 2002, 13. oktober 2003, 25. november 2004, 30. november 2005, 4. maj 2006 og 11. oktober 2007 for varetægtsfængsling i isolation for årene 2001-2006.

SIDE 3

I forarbejderne til lov nr. 1561 af 20. december 2006 tilkendegav Justitsministeriet, at man fortsat ønskede at modtage en årlig redegørelse fra Rigsadvokaten om anvendelse af isolationsfængsling og de initiativer, som udviklingen måtte give anledning til.

På den baggrund sendes vedlagt en række bilag (bilag A-E), der indeholder nærmere oplysninger og statistik om varetægtsfængsling i isolation i 2007. Bilagene kommenteres kort nedenfor.

1.3 Datagrundlag

Denne redegørelse er udformet efter de retningslinier, der efter drøftelser med Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, og Rigspolitichefen samt efter forelæggelse for Strafferetsplejeudvalget har været gældende for mine tidligere redegørelser om anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation. Redegørelsen omfatter samtlige afsluttede isolationsfængslinger i 2007.

Oplysningerne til brug for statistikken for 2007 er i lighed med mine redegørelser for anvendelsen af isolationsfængsling i 2004, 2005 og 2006 udtrukket fra politiets journalsystem (POLSAS) og bearbejdet af Justitsministeriets Forskningsenhed, jf. bilag A.

2. Anvendelsen af isolationsfængsling i 2007

Antal

I 2007 var der i alt 273 afsluttede varetægtsfængslinger i isolation. 22 af disse vedrørte lovovertrædelser, der højst kan medføre 4 års fængsel. De øvrige 251 isolationsfængslinger angår lovovertrædelser, der kan medføre mindst 6 års fængsel.

4,6 % af de varetægtsfængslede i 2007 blev fængslet i isolation, jf. bilag A, tabel 2.

Regional fordeling

Københavns Politi havde samlet set det største antal isolationsfængslinger i 2007, idet 68 % (i alt 186) af alle isolationsfængslinger blev foretaget i sager, der blev behandlet af Københavns Politi, mens antallet af isolationsfængslinger i de øvrige kredse var væsentlig lavere. Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi havde næstflest isolationsfængslinger med 8 % (i alt 24) af samtlige isolationsfængslinger. I tre politikredse havde man mellem 11 og 16 isolationsfængslinger, mens man i 6 politikredse havde mellem 2 og 6 isolationsfængslinger. I Nordjyllands Politi blev isolationsfængsling kun anvendt en enkelt gang i 2007.

RIGSADVOKATEN

SIDE 4

Bornholms Politi havde i 2007 den største andel af isolationsfængslinger i forhold til antallet af varetægtsfængslinger, idet 31,4 % af alle varetægtsfængslede blev anbragt i isolation. Københavns Politi havde næstflest med 9,6 % isolationsfængslede i forhold til antallet af varetægtsfængslinger.

Der henvises for yderligere oplysninger til bilag A, tabel 2, som indeholder en oversigt over antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt på politikredse, ligesom bilaget angiver den procentvise andel af isolationsfængslinger i forhold til varetægtsfængslinger i 2007.

Varighed

Varetægtsfængslingerne i isolation varede i 2007 i gennemsnit 27 dage.

132 varetægtsfængslinger i isolation, svarende til 48,3 % af det samlede antal isolationsfængslinger, blev afsluttet inden 2 uger, 192 varetægtsfængslinger i isolation, svarende til 70 % af det samlede antal isolationsfængslinger, blev afsluttet inden 4 uger, og 254 varetægtsfængslinger i isolation, svarende til 93 % af det samlede antal isolationsfængslinger, blev afsluttet inden 8 uger.

19 (6,9 %) af de isolationsfængslinger, der blev afsluttet i 2007, havde varet i mere end 8 uger, og 4 af disse (1,4 %) havde varet i mere end 3 måneder. Isolationsfængslingerne udover 8 uger er behandlet nærmere nedenfor.

For yderligere oplysninger om varigheden af de afsluttede isolationsfængslinger i 2007 henvises til bilag A, tabel 3.

Isolationsfængsling ud over 8 uger

Som nævnt varede 19 af de isolationsfængslinger, der blev afsluttet i 2007, mere end 8 uger. 15 af disse 19 isolationsfængslinger varede mellem 8 uger og 3 måneder, mens 4 isolationsfængslinger varede mere end 3 måneder.

De 15 isolationsfængslinger, som varede mellem 8 uger og 3 måneder, vedrørte alle sigtelser for narkotikakriminalitet. Rettens kendelser om at forlænge isolationsfængslingerne ud over 8 uger blev i 11 af de 15 tilfælde truffet i 2006 efter de da gældende lempeligere regler for anvendelse af isolationsfængsling og dermed uden forelægelse for Rigsadvokaten. Disse 11 personer blev udtaget af isolationen i januar 2007. I de resterende 4 tilfælde blev rettens kendelser om at forlænge isolationsfængslingerne ud over 8 uger truffet i 2007, efter at de nu gældende skærpede regler var trådt i kraft, men uden at rigsadvokatens forudgående godkendelse forelå. Rigsadvokaten har efterfølgende indhentet redegørelser fra politikredsene vedrørende disse 4 sager. Det fremgår heraf, at sagerne ved en beklagelig fejl ikke blev forelagt for Rigsadvokaten inden udløbet af 8-ugersfristen. Rigsadvokaten har på den baggrund i Meddelelse nr. 4 fra 2008 præciseret kravet i retsplejelovens § 770 c om, at Rigsadvokatens godkendelse skal indhentes, inden der fremsættes anmodning om forlængelse af isolation ud over 8 uger.

RIGSADVOKATEN

SIDE 5

De 4 isolationsfængslinger, som varede mere end 3 måneder, vedrørte sigtelser for terrorisme. Disse isolationsfængslinger havde en varighed på mellem 72 og 129 dage. Rettens kendelser om at forlænge isolationsfængslingerne ud over 3 måneder blev i alle 4 tilfælde truffet i 2006 efter de da gældende regler og efter forudgående forelægelse for Rigsadvokaten. De pågældende blev udtaget af isolationen i januar 2007.

Bilag E indeholder en nærmere beskrivelse af isolationsfængslingerne med en varighed på mere end 8 uger.

Fordeling på kriminalitetstyper

Isolationsfængslingerne i 2007 fordeler sig efter kriminalitetstype således: Narkotikakriminalitet (74,7 %), manddrab og forsøg herpå (8,4 %), lov om euforiserende stoffer (5,1 %), vold og trusler (3,2 %), anden berigelse (2,9 %), terrorisme (1,4 %), andre straffelovsovertrædelser (2,1 %), røveri (1,4 %) og seksualforbrydelser (0,3 %).

Den gennemsnitlige varighed af isolationsfængsling var længst ved sigtelser for overtrædelser af straffelovens terrorismeparagraf. Den gennemsnitlige varighed var her 126 dage. Den næstlængste varighed af isolationsfængslinger vedrørte narkotikakriminalitet. Her var den gennemsnitlige varighed 29 dage. Anden berigelse havde den tredielængste gennemsnitlige varighed (20 dage), mens drab og drabsforsøg havde den fjerdelængste gennemsnitlige varighed (17 dage). Isolationsfængslinger i sager om

overtrædelse af lov om euforiserende stoffer havde den korteste gennemsnitlige varighed (8 dage).

For yderligere information henvises til bilag A, tabel 3.

Isolationsfængsling af personer under 18 år – antal og varighed

Fem personer under 18 år var i 2007 anbragt i isolation i forbindelse med en varetægtsfængsling, jf. bilag C. Isolationsfængslingerne havde en varighed på mellem 2 og 14 dage og vedrørte sager om forsætlig brandstiftelse, legemsbeskadigelse og røveri. To af de unge var 15 år, én 16 år, og to 17 år på tidspunktet for isolationsfængslingerne.

RIGSADVOKATEN

SIDE 6

3. Udvikling i forhold til tidligere år

Markant fald i antallet af varetægtsfængslinger i isolation

Udviklingen i brug af isolationsfængslinger i perioden 2001-2006 har varieret noget. Fra 2001-2003 var der et fald fra 553 til 476, i 2004 steg antallet af isolationsfængslinger til 580, og siden 2005 har det årlige antal isolationsfængslinger været faldende. I 2005 var der 532 isolationsfængslinger, mens der i 2006 var 475 isolationsfængslinger, jf. nærmere bilag A, tabel 1.

I 2007 faldt antallet af isolationsfængslinger til 273. Det svarer til et fald på 42,6 % i forhold til 2006 og et fald på 50,7 % i forhold til 2001, hvor Rigsadvokaten indførte indberetningsordningen vedrørende isolationsfængsling.

Der var desuden et stort fald i antallet af isolationsfængslinger vurderet i forhold til det samlede antal af varetægtsfængslinger. Mens 8 % af de varetægtsfængslede blev isolationsfængslet i 2006 blev kun 4,6 % isolationsanbragt i 2007, jf. nærmere bilag D.

Det fremgår af bilag A, tabel 3, at faldet i antallet af isolationsfængslinger berører samtlige kriminalitetskategorier, bortset fra terrorisme, seksualforbrydelser og lov om euforiserende stoffer. For så vidt angår lov om euforiserende stoffer er der tale om en mindre stigning fra fem isolationsfængslinger i 2006 til 14 isolationsfængslinger i 2007. For så vidt angår seksualforbrydelser er der tale om en fastholdelse af niveauet fra 2006 på én isolationsfængsling. For så vidt angår terrorisme er der tale om de tidligere nævnte 4 isolationsfængslinger. Der er ikke tidligere isolationsfængslet for terrorisme.

Justitsministeriets Forskningsenhed har bemærket, at det markante fald i antallet af isolationsfængslinger fra 2006 til 2007 indebærer et fald på 48 % i det samlede antal

dages isolationsfængsling. Således var der i 2006 13.838 dages isolationsfængsling, mens tallet for 2007 var 7.189 dages isolationsfængsling.

Justitsministeriets Forskningsenhed har endvidere bemærket, at det må formodes, at det kun i ringe grad er ændringer i den registrerede kriminalitet, der er afgørende for det markante fald i antallet af isolationsfængslinger fra 2006 til 2007. Forskningsenheden formoder, at det er ændringen af reglerne om isolationsfængsling, der trådte i kraft den 1. januar 2007, som har haft betydning for det kraftige fald i anvendelsen af isolationsfængsling.

RIGSADVOKATEN

Fald i den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslinger

SIDE 7

Varetægtsfængslingerne i isolation varede i årene 2001 til 2006 i gennemsnit henholdsvis 28 dage (2001), 30 dage (2002), 37 dage (2003), 36 dage (2004), 33 dage (2005) og 29 dage (2006), jf. bilag B.

Det svage fald, som er konstateret i de seneste 4 år, er fortsat i 2007, hvor isolationsfængslingerne i gennemsnit varede 27 dage.

Ser man nærmere på de enkelte kriminalitetstyper, viser det sig, at der er et forholdsvis markant fald fra 2006 til 2007 i den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne for hver enkel kriminalitetstype, bortset fra seksualforbrydelser (hvor der er en stigning fra 3 til 14 dage) og terrorisme (som er en ny kriminalitetstype), jf. bilag A, tabel 3.

Justitsministeriets forskningsenhed har bemærket, at det relativt beskedne fald i den samlede gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne - set i forhold til det generelle fald i den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne inden for næsten alle kriminalitetskategorier - skyldes isolationsfængslingerne vedrørende terrorisme, som havde en meget høj gennemsnitlig varighed på 126 dage.

Markant fald i antallet af isolationsfængslinger med en varighed på mere end 8 uger

Anvendelsen af isolationsfængslinger med en varighed på mere end 8 uger har varieret en del i perioden 2001 til 2007. I 2001 var der 87 isolationsfængslinger på mere end 8 uger. I 2002 var der et lille fald til 77 isolationsfængslinger på mere end 8 uger. Herefter var der en kraftig stigning til 127 isolationsfængslinger på mere end 8 uger i 2003 og 158 isolationsfængslinger på mere end 8 uger i 2004. I 2005 faldt antallet af isolationsfængslinger på mere end 8 uger til 74, og i 2006 faldt antallet yderligere til 57 isolationsfængslinger på mere end 8 uger, jf. bilag B.

I 2007 var der et meget markant fald fra 57 til 19 isolationsfængslinger med en varighed på mere end 8 uger. Kun 4 af disse isolationsfængslinger blev besluttet i medfør af

de nu gældende skærpede regler om isolationsfængsling. Rettens kendelser om forlængelse blev i de resterende 11 isolationsfængslinger afsagt i 2006, før de nu gældende skærpede regler om isolationsfængsling ud over 8 uger var trådt i kraft.

Det meget kraftige fald i antallet af de længerevarende isolationsfængslingsforløb formodes at skyldes den skærpelse af betingelserne om isolationsfængsling, der trådte i kraft den 1. januar 2007, jf. ovenfor under 1.1.

Fastholdelse af niveauet for anvendelse af isolationsfængsling af unge under 18 år

RIGSADVOKATEN

I 2007 blev fem unge under 18 år isolationsfængslet. Isolationsfængslingerne havde en varighed på mellem 2 og 14 dage.

SIDE 8

Anvendelse af isolationsfængsling i forhold til unge under 18 år i perioden 2001-2007 fremgår af bilag C. Det fremgår heraf, at antallet af anvendte isolationsfængslinger har været lavt i hele perioden. Isolationsfængsling har kun været anvendt i forhold til 1 – 6 unge under 18 år hvert år. Det fremgår endvidere af bilag C, at varigheden af isolationsfængslingerne har varieret mellem 1 og 56 dage. Endelig fremgår det, at isolationsfængslingerne i 2006 ikke varede mere end 14 dage.

Det lave antal isolationsfængslinger er fastholdt i 2007, ligesom udviklingen i retning af, at varigheden af isolationsfængslingerne falder, også er fastholdt.

Jørgen Steen Sørensen

STATISTIK OM ISOLATIONSFÆNGSLING

I forlængelse af ændringen af reglerne om varetægtsfængsling i isolation i 2000 er det besluttet, at der skal gennemføres en løbende statistikindsamling, således at Justitsministeriet årligt modtager oplysninger om anvendelsen af isolationsfængsling.

I det følgende redegøres for de statistiske oplysninger for år 2007. Data til brug for statistikken er indhentet af Rigsadvokaten og bearbejdet af Justitsministeriets Forskningsenhed.

1. Datagrundlaget

Oplysninger til brug for denne statistik er tilvejebragt ved, at de enkelte politikredse er anmodet om at indberette samtlige *afsluttede isolationsfængslinger* i 2007. Indberetningen omfatter oplysninger om start- og slutdato for isolationsfængslingen, isolationsfængslingens varighed, den fængslede alder samt arten af den kriminalitet, den isolationsfængslede er sigtet for.

Oplysningerne stammer fra udtræk fra POLSAS i de enkelte politikredse, idet politikredsene anvender sig af et særligt registreringsmodul for isolationsfængslinger.

2. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger

Der er modtaget oplysninger om i alt 273 afsluttede isolationsfængslinger i 2007. I 2006 drejede det sig om 475 isolationsfængslinger. Mindskningsen i antallet af isolationsfængslinger fra 2006 til 2007 repræsenterer et fald på 43 pct.

Tabel 1. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger, 2001-2007.

År	Antal isolationsfængslinger
2001	553
2002	501
2003	476
2004	580
2005	532
2006	475
2007	273

Som det ses af tabel 1, har udviklingen i brug af isolationsfængslinger varieret noget, idet der fra 2001 til 2003 skete et fald, som efterfulgtes af en markant stigning. Fra 2004 er antallet igen faldet, og især fra 2006 til 2007 er mindskningen meget betydeligt. Niveauet for isolationsfængslinger er i 2007 markant lavere end i nogen af de foregående år.

Mindskningen i anvendelsen af isolationsfængsling fra 2006 til 2007 hænger formentlig kun i ringe grad sammen med ændringer i den registrerede kriminalitet. Der var ganske vist fra 2006 til 2007 sket et fald på 10 pct. i antallet af sigtelser for narkotikakriminalitet, men mindskningen i antallet af isolationsfængslinger for narkotikakriminalitet har været betydeligt større, jf. tabel 4 nedenfor. Omvendt steg antallet af sigtelser for manddrab og forsøg herpå med 47 pct. fra 2006 til 2007, men alligevel ses også for denne form for kriminalitet et fald i antallet af isolationsfængslinger.

Det må derfor formodes, at det først og fremmest er den ændring af reglerne om isolationsfængsling, der trådte i kraft den 1. januar 2007, som har haft en betydning for den kraftige mindskning i anvendelsen af isolationsfængsling.

3. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt efter politikreds

Mens 8,0 pct. af de varetægtsfængslede i 2006 blev anbragt i isolation, drejer det sig i 2007 om 4,6 pct., jf. tabel 2. Også vurderet i forhold til antallet af varetægtsfængslinger er der således i 2007 sket et stort fald i anvendelsen af isolationsfængslinger.

Sammenlagt har 48 pct. af isolationsfængslingerne varet til og med 14 dage, mens yderligere 32 pct. har varet fra over 2 uger og til og med 6 uger, og 18 pct. har varet fra over 6 uger og indtil 3 måneder. Fire isolationsfængslinger – svarende til 1,5 pct. – har varet mere end 3 måneder.

Bornholms Politi har den største andel isolationsfængslinger i forhold til antallet af varetægtsfængslinger, idet lidt over 31 pct. af de varetægtsfængslede har været anbragt i isolation.² Københavns Politi kommer på andenpladsen med knap 10 pct. isolationsfængslede, mens Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi indtager en tredjeplads med knap 5 pct.³

Også i de tidligere år har Bornholms og Københavns Politi typisk ligget forholdsvis højt på listen over de politikredse, der – vurderet på baggrund af antallet af varetægtsfængslinger – anvender isolationsfængsling mest.

---

² To af de bornholmske isolationsfængslinger angår dog samme sag, idet isolationsfængslingen har været afbrudt og senere genoptaget. Det er sammenhængende isolationsfængslinger, der er tælleenheden i statistikken.

³ Også her angår to af isolationsfængslingerne samme sag.

Tabel 2. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt på politikreds.*

Politikreds	Varetægtsfængslinger	Afsluttede isolationsfængslinger	Andel isolationsfængslinger i forhold til varetægtsfængslinger	Varighed af isolationsfængslinger						
				1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage – 3 mdr.	over 3 mdr.
Nordjylland	256	1	0,4 %	1	0	0	0	0	0	0
Østjylland	402	3	0,7 %	0	3	0	0	0	0	0
Midt og Vestjylland	356	2	0,6 %	0	2	0	0	0	0	0
Sydøstjylland	297	2	0,7 %	0	1	1	0	0	0	0
Syd- og Sønderjylland	485	2	0,4 %	1	1	0	0	0	0	0
Fyn	403	6	1,5 %	2	0	0	0	0	0	4
Sydsjællands og Lolland-Falster	489	24	4,9 %	7	13	4	0	0	0	0
Midt- og Vestsjælland	376	6	1,6 %	3	1	2	0	0	0	0
Nordsjælland	420	16	3,8 %	5	6	0	0	5	0	0
Københavns Vestegn	454	14	3,1 %	0	11	3	0	0	0	0
København	1946	186	9,6 %	18	52	47	28	28	13	0
Bornholm	35	11	31,4 %	0	5	3	0	1	2	0
I alt	5919	273	4,6 %	37	95	60	28	34	15	4

* Oplysninger om antal varetægtsfængslede stammer fra Rigspolitiet. Tallene vedrører påbegyndte varetægtsfængslinger.

4. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger

Tabel 3 viser sammenhængen mellem isolationsfængslingens varighed og den kriminalitet, de isolationsfængslede er sigtet for. Isolationsfængslingen har i gennemsnit varet længst – i 126 dage – i fire sager om terrorisme. Derfra er der stor afstand til kategorien med den næstlængste varighed af isolationsfængslinger – narkotikakriminalitet – der har en gennemsnitlig varighed på 29 dage. I sager om røveri, anden berigelseskriminalitet, manddrab og forsøg herpå, seksualforbrydelser, andre straffelovsovertrædelser samt vold og trusler er den gennemsnitlige varighed på mellem 9 og 20 dage. Isolationsfængslinger i sager vedrørende lov om euforiserende stoffer har den korteste varighed, i gennemsnit otte dage.

Inden for stort set alle kriminalitetskategorier har der været en mindskning i både antallet af sager og i den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne. Kun den enkelte sag vedrørende seksualforbrydelser (voldtægt) har varet længere end en sag i samme kategori i 2006. Det største procentuelle fald i antallet af sager angår røveri, hvor der sket en mindskning på 87 pct., og det største procentuelle fald i den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne omhandler sager i kategorien 'vold og trusler', hvor mindskningen er på 64 pct. Kategorien 'andre straffelovsovertrædelser' omfattede i 2007 fire sager om brandstiftelse (§ 181) og to sager om våben og sprængstof (§ 192 a).

Tabel 3. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger.

Kriminalitetens art	Varighed af isolationsfængslinger								I alt 2007	I alt 2006	Gennemsnit i dage i 2007	Gennemsnit i dage i 2006
	1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage – 3 mdr.	over 3 mdr.					
Manddrab og forsøg herpå	2	12	8	0	1	0	0	23	34	17	22	
Vold og trusler	4	5	0	0	0	0	0	9	19	9	25	
Seksualforbrydelser	0	1	0	0	0	0	0	1	1	14	3	
Røveri	1	3	0	0	0	0	0	4	30	12	16	
Anden berigelse	4	1	0	2	1	0	0	8	44	20	21	
Narkotikakriminalitet	16	64	51	26	32	15	0	204	323	29	33	
Terrorisme*	0	0	0	0	0	0	4	4	-	126	-	
Andre straffelovsovertrædelser	1	4	1	0	0	0	0	6	17	13	23	
Lov om euforiserende stoffer	9	5	0	0	0	0	0	14	5	8	21	
I alt	37	95	60	28	34	15	4	273	473**	27	29	

* Ny kategori fra og med 2007.

** I to sager er kriminaliteten begået i udlandet, hvorfor kriminalitetens art ikke kendes.

På trods af de mange mindskninger i den gennemsnitlige varighed af isolationsfængsling for de forskellige kriminalitetskategorier er den gennemsnitlige varighed af alle isolationsfængslinger i 2007 kun en smule mindre end i 2006 – henholdsvis 27 og 29 dage. Det skyldes den nye kategori, 'Terrorisme', hvor isolationsfængslingerne som nævnt har en meget høj gennemsnitlig varighed. Det store fald i antallet af isolationsfængslinger indebærer dog, at der fra 2006 til 2007 er sket et fald på 48 pct. i det samlede antal dages isolationsfængsling – fra 13.838 dage i 2006 til 7.189 dage i 2007. Sammenlignet med de tidligere år er antallet af dage i isolation i 2007 det laveste, der er registreret, siden denne statistik påbegyndtes i 2001.

5. Isolationsfængsling af unge under 18 år

I 2007 har fem unge under 18 år været anbragt i isolation i forbindelse med en varetægtsfængsling.

Tre af disse unge har været isolationsfængslet i sager om forsætlig brandstiftelse (§ 181), én for legemsbeskadigelse (§ 245, stk.1) og én for røveri mod pengeinstitut (§ 288, stk. 1). Sidstnævnte var 17 år, da isolationsfængslingen startede, og vedkommende var isolationsfængslet i 14 dage. Af de tre, der har været isolationsfængslet for brandstiftelse, var to 15 år og én 17 år; alle har siddet isolationsfængslet i 14 dage. Den unge, der har været isolationsfængslet i en sag om legemsbeskadigelse, var 16 år på fængslingstidspunktet og sad isolationsfængslet i to dage.

6. Nye længstetider for isolationsfængslingen

Ifølge de nye regler om isolationsfængsling må isolation ikke finde sted i et samlet tidsrum af mere end 14 dage, såfremt sigtelsen angår en lovovertrædelse, der ikke kan medføre fængsel i 4 år (stk. 1), ikke i mere end 4 uger, hvis lovovertrædelsen kan medføre fængsel i mindst 4 år, men under 6 år (stk. 2), og ikke i mere end 8 uger, hvis lovovertrædelsen kan medføre fængsel i 6 år eller derover (stk. 3). Der kan dog af retten undtagelsesvis dispenseres fra 8-ugers reglen, hvis lovovertrædelsen forventes at medføre fængselsstraf på mere end 2 år (stk. 3).

Der har i 2007 været 22 isolationsfængslinger angående lovovertrædelser, der kan medføre højst 4 års fængsel. Længstetiden på 14 dage er i intet tilfælde overskredet. Alle de øvrige 251 isolationsfængslinger i 2007 angår lovovertrædelser, der kan medføre mindst 6 års fængsel. Af disse varer 19 som nævnt mere end 8 uger, men 15 af disse 19 sager er dog blevet forlænget i retten i 2006, altså før de nye regler trådte i kraft. De resterende fire sager – to fra København og to fra Bornholm – falder derimod ind under de nye regler.

Oversigt over antallet af afsluttede isolationsfængslinger fordelt efter varighed i perioden 2001-2007

Varighed	1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage – 3 mdr.	Over 8 uger	Over 3 mdr.	Gennemsnit i dage	I alt
2001	70	173	132	57	42	71	79	8	28	553
2002 ¹	52	143	128	66	39	69	73	4	30	531
2003	28	142	109	52	39	85 ²	106	21 ²	37	476
2004	48	173	114	50	53	126	142	16	36	580
2005	70	148	105	69	44	52	63	11	33	499
2006	57	142	110	67	45	53	55	2	29	475
2007	37	95	60	28	34	19	15	4	27	273

¹ I ét tilfælde har isolationsfængslingen været afbrudt og herefter genoptaget. I tabellen er isolationsperioderne registreret særskilt. Der er derfor registreret i alt 501 isolationsfængslinger vedrørende i alt 500 personer.

² Korrigeret på baggrund af nye oplysninger i forhold til Rigsadvokatens redegørelse for isolationsfængslinger i 2003. Justitsministeriets Forskningsenhed har oplyst, at korrektionen ikke medfører ændringer i de gennemsnitlige tal for 2003.

Oversigt over antal og varighed af afsluttede isolationsfængslinger af personer under 18 år i perioden 2001-2007

	Isolationsfængslinger af personer under 18 år	Varighed					I alt
		1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	
2001				1			1
2002				1	2		3
2003			1	4			5
2004		1	2	1		1	5
2005			2			2	4
2006		5	1				6
2007		1	4				5

Oversigt over det samlede antal påbegyndte varetægtsfængslinger samt det samlede antal afsluttede varetægtsfængslinger i isolation i absolutte tal og i % af det samlede antal varetægtsfængslinger for 2001 – 2007

År	Antal påbegyndte varetægtsfængslinger ¹	Antal afsluttede varetægtsfængslinger i isolation ²	Andel isolationsfængslinger i forhold til varetægtsfængslinger
2001	5.839	553	9,5%
2002	6.086	501	8,2 %
2003	6.202	476	7,7 %
2004	5.907	580	9,8 %
2005	5.762	532	9 %
2006	5.919	475	8 %
2007	5.919	273	4,6 %

---

¹Kilde: Rigspolitiet.

²Kilde: Bilag A, tabel 1 (Justitsministeriets Forskningsenhed, Statistik om isolationsfængsling, juli 2008).

Sager om varetægtsfængsling i isolation udover 8 uger i 2007

I 2007 blev der afsluttet 4 sager med i alt 19 sigtede, der havde været varetægtsfængslet i isolation ud over 8 uger.

Isolationsperioderne strækker sig fra 72 dage til 129 dage. Gennemsnitligt har de 19 sigtede været isolationsfængslet i 92 dage.

Om sagerne kan følgende oplyses:

Sag nr. 1

- 2 personer
- isolationsfængsling i henholdsvis 72 dage og 77 dage
- narkotikakriminalitet efter straffelovens § 191

A og B var sigtet for overtrædelse af straffelovens § 191. Sagen var en del af en større efterforskning vedrørende indsmugling af heroin fra eks-jugoslavien til Danmark. De pågældende blev den 26. juni 2007 isolationsfængslet på grund af kollusionsfare. Politiet fandt anvendelse af isolationsfængsling nødvendig, idet man blandt andet afventede oplysninger til brug for sagen fra serbisk politi.

Sagen blev ved en fejl ikke forelagt for Rigsadvokaten, inden påstanden om isolationsfængsling udover 8 uger blev fremsat over for retten. Rigsadvokaten er efterfølgende orienteret om sagen.

A blev ved dom af 13. februar 2008 idømt 6 års fængsel. B blev ved dom af samme dato frifundet.

Sag nr. 2

- 2 personer
- isolationsfængsling i 83 dage
- narkotikakriminalitet efter straffelovens § 191

A og B var blandt andet sigtet for overtrædelse af straffelovens § 191 i en større sag om indsmugling af kokain, hash og ecstasy piller fra Holland til Danmark og Færøerne. De pågældende blev den 2. juli 2007 isolationsfængslet på grund af kollusionsfare. Politiet fandt det af hensyn til efterforskningen nødvendigt at isolationsfængsle de pågældende, indtil de medsigtedes forklaringer var sikret under indenretlige forhør eller i forbindelse med dom.

Sagen blev ved en fejl ikke forelagt for Rigsadvokaten, inden påstanden om isolationsfængsling udover 8 uger blev fremsat over for retten. Rigsadvokaten er efterfølgende orienteret om sagen.

De pågældende blev ved dom af 25. juni 2008 idømt henholdsvis 4 og 6 års fængsel. Begge har anket dommen. Sagen er berammet til foretagelse i Østre Landsret den 13.-15. oktober 2008.

Sag nr. 3

- 4 personer
- isolationsfængsling for 2 personers vedkommende i 126 dage og for 2 personers vedkommende i 129 dage
- forsøg på terrorisme straffelovens § 114, jf. § 21.

A, B, C, og D var sigtet for overtrædelse af straffelovens § 114, jf. § 21. De blev isolationsfængslet henholdsvis den 5. september 2006 og 8. september 2006 under hensyn til sagens karakter og på grund af kollusionsfare, da der var medgerningsmænd på fri fod. De pågældende fik senest deres isolationsfængslinger forlænget ved et retsmøde den 19. december 2006. De blev alle udtaget af isolation den 11. januar 2007.

A og B blev ved Højesterets dom af 10. april 2008 idømt hver 12 års fængsel. C blev frifundet ved Østre Landsrets dom af 23. november 2007. D fik opgivet påtalen den 13. juni 2007.

Sag nr. 4

- 11 personer
- isolationsfængsling i henholdsvis 72 (1 person), 80 (1 person), 85 (1 person), 86 (4 personer) og 87 (4 personer) dage
- narkotikakriminalitet efter straffelovens § 191

De pågældende var sigtet for overtrædelse af straffelovens § 191. Sagen var en del af en stor sag om salg af hash på gadeplan på Vesterbro i København. De sigtede blev henholdsvis den 10. oktober 2006, 11. oktober 2006, 12. oktober 2006, 17. oktober 2006 og 25. oktober 2006 isolationsfængslet på grund af kollusionsfare, da der var medgerningsmænd på fri fod, og de sigtede ikke indbyrdes skulle have lejlighed til at afstemme deres forklaringer. De pågældende fik senest deres isolationsfængslinger forlænget ved et retsmøde den 18. december 2006. De blev udtaget af isolation den 4. og 5. januar 2007.

De pågældende blev ved dom af 21. november 2007 idømt mellem 6 måneder og 2½ års fængsel. Seks af de domfældte har anket dommen. Hovedforhandling i ankesagen blev påbegyndt i Østre Landsret den 5. august 2008 og er endnu ikke afsluttet.